

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes

Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12

E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no

www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Vilt- og innlandsfiskenemnd
Møtedato: 27.02.2020
Møtested: Møterom Viksjøen, Rådhuset
Møtetid: 12:00 - 14:00

Dersom du ikke kan møte, er du selv ansvarlig for å innkalle vara.

Kirkenes, 18.02.2020

Emanuelsen, Aksel
Leder

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsaknr.:	U.off:
001/20	SØKNAD OM STØTTE TIL FORPROSJEKT - ELGENS VANDRINGSMØNSTER I SØR- VARANGER Saksordfører: Aksel Emanuelsen, ema-aks@online.no , tlf 913 57 465	20/241	
Orientering	DREIEBOK FOR HÅNDTERING AV EIERLØSE HUNDER FRA RUSSLAND	20/628	
Orientering	MANDAT FOR I VILT- OG INNLANDSFISKE- NEMND (KORT PRESENTASJON PÅ MØTE, LOVER OG FORSKRIFTER ETC).		

POLITIET

Finnmark pd v/ seksjon operativ styring/ operasjonssentralen
Norges grensekommisær for den norsk – russiske grensen
Mattilsynet/ Finnmark/ Sør-Varanger kommune
Viltnemda i Sør-Varanger kommune

Deres referanse

Vår referanse

Dato

23. januar 2020

Dreibok for håndtering av eierløse hunder fra Russland.

Formål

Når det på bakgrunn av spesifikk informasjon er sannsynlighetsovervekt for at en eller flere hunder er kommet over grensen fra Russland til Norge, skal det utløse en reaksjon fra norske myndigheter. Begrunnelsen er knyttet til smittefare (rabies m.m.) og ivareta dyrevelferd på norsk territorium, samt forebygge at det oppstår en situasjon som skaper utrygghet i befolkningen.

Koordinering

Politiet skal utøve den koordinerende rolle i håndteringen av hendelsen gjennom operasjonssentralen. Operasjonsleder er ansvarlig for gjennomføringen av de punkter som følger herunder:

1. Politiet ved operasjonssentralen er meldingsmottak. Ved tilfeller der andre parter i samarbeidet blir kontaktet av befolkningen i sakens anledning, skal henvendelsen rettes til politiet.
2. Operasjonssentralen skal ha skriftlighet på alle trinn i saken gjennom å opprette en melding i PO (politiets operativsystem).
3. Operasjonsleder skal etter et meldingsmottak initiere en telefonkonferanse med grensekommisæren (GK) mob 9516 2009 og Mattilsynet i Sør-Varanger mob. 95779121. Formål: 1 Etablere felles situasjonsforståelse på bakgrunn av meldingen. 2 Mattilsynet vurderer om informasjonen er tilstrekkelig til å fatte et vedtak om avliving av hunden(e). 3 GK informerer russisk part m.m. jfr forpliktelser etter grenseavtalen (av 1949). 4 Politiet ved OPS-leder vurderer om det foreligger en akutt faresituasjon for den alminnelige trygghet for befolkningen.
4. Konferansen skal munne ut i et av to alternativer:
  - a. Det foreligger tilstrekkelig informasjon til å treffe en beslutning om avliving fra Mattilsynet eller politiet. I slike tilfeller kan det gis et oppdrag til viltnemda – etter at GK har gjennomført de forpliktelser for følger av grenseavtalen.

- b. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon om å beslutte avliving. Det må fremskaffes mer informasjon i saken. I slike tilfeller kan viltnemda bistå politiet, mattilsynet og GK med å fremskaffe ytterligere informasjon i saken. Informasjonen fra viltnemda skal meldes inn til politiets operasjonssentral. Operasjonsleder iverksetter en ny telefonkonferanse med GK og Mattilsynet med formål å treffe en beslutning om avliving av hunden(e).
5. Når det foreligger et formelt vedtak om avliving, som skal være skriftlig fra mattilsynet eller politiet (ved akutte faresituasjoner), skal operasjonssentralen overbringe vedtaket som et oppdrag til Viltnemda i Sør-Varanger kommune.
  - a. Viltnemda kontaktes på private nummer i rekkefølge: leder Aksel Emanuelsen 9135 7465, nestleder Linda Hølvold 9774 1204, Hanne Eriksen 9180 4808.
  - b. De samme nummer benyttes i de tilfeller der det er behov for å innhente mer informasjon i saken før det kan treffes et formelt vedtak.
6. Når medlemmer fra viltnemda drar ut på oppdrag, skal den enkelte melde i fra til politiets operasjonssentral slik at politiet har kunnskap om tid og sted for aktiviteten. Det kan komme bekymringsmeldinger til politiet på bakgrunn av observasjoner om "personer med våpen" som lusker rundt i bl.a. tett bebyggelse. Operasjonssentralen har derav en forutsetning for å ta ned slike bekymringer umiddelbart.
7. Oppdraget som blir gitt til viltnemda er hjemlet i lov gjennom matloven og dyrehelseforskriften, og hundelovens §24 jfr. politilovens §2. Viltnemda sine medlemmer, i oppdrag gitt av politiet, har derav unntak fra lov om motorferdsel i utmark, jfr. § 4. § 8 om krav til aktsomhet og hensynsfull ferdsel legges til grunn.
8. Eierløse/ russiske hunder som er avlivet, skal behandles som spesialavfall etter regler og prosedyrer gitt av Mattilsynet. Mattilsynet gir fortløpende retningslinjer direkte til viltnemda.
9. Viltnemda skal skrive en erfaringsrapport på oppdraget, som kan benyttes til å dele/ øke kunnskap om problemstillingen for alle parter i samarbeidet.
10. De samarbeidene parter kan kalle inn til arbeidsmøter etter behov.
11. Dreieboken har gyldighet i inntil fem år, men kan revideres etter behov når en av partene ønsker det.
12. Økonomi: Ansvarlige myndigheter ved politiet og Mattilsynet deler på utgiftene til viltnemda. Viltnemda kan ved noen anledninger også bære egne utgifter.

Kirkenes, 23. januar 2020

Lars Blix Olsen
Politiinspektør
Leder for Fellesoperative tjenester i Finnmark pd.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Tore Johan Olsen Enhetsleder: Tore Johan Olsen, tlf. 78 97 74 86	Dato: 17.02.2020
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører:	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Vilt- og innlandsfiskenemnd	001/20	27.02.2020

Søknad om støtte - Elgens vandringsmønster i Sør-Varanger

Vedlagte dokumenter:

Søknad om støtte til forprosjekt - Elgens vandringsmønster i Sør-Varanger

Søknad om prosjektstøtte

Kort sammendrag:*

NIBIO søker med dette Troms og Finnmark fylkeskommune og Sør-Varanger kommune om støtte til forprosjekt «Elgens vandringsmønster i Sør—Varanger».

Forprosjektet vil vare ett år, med avslutning 31.12.2020. Forprosjektets mål er å involvere samarbeidspartnere, utforme prosjektbeskrivelse og forberedelse av søknader om finansiering og forberede et hovedprosjekt i 2021. Søknad er sendt Troms og Finnmark fylkeskommune den 14. januar 2020. NIBIO søker herved Sør-Varanger kommune om kr. 30 000 som bidrag til prosjektet. Bagrunnen for søkanden er at det er gjort registreringer av privatpersoner, lokale gårdbrukere og viltneemda i kommunen som tilsier at man nå har en relativt stor mengde elg bl.a. i Pasvik. Det er ønskelig med en framtidig studie på elgens vandringsmønster i form av et hovedprosjekt og samtidig si noe om bestandens nåværende størrelse.

Faktiske opplysninger:*

Formålet med kommunale viltfond er å skape økonomisk bakgrunn for å fremme viltforvaltningen i kommunen og fylkeskommunen.

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Øvrige kommuner kan etablere et slikt viltfond i samsvar med reglene i denne forskrift.

Disponering av fylkeskommunale og kommunale viltfond

a. Fondet kan brukes til:

- Tilskudd til tiltak for å fremme viltforvaltning, styrke kunnskapen om viltet, jaktorganisering m.m. i kommunen og nabokommuner gjennom samarbeid i regi av organisasjoner, enkeltpersoner eller kommunen selv.
- Å dekke kommunens utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt i kommunen.
- Tiltak for å forebygge skader på landbruksnæring voldt av hjortevilt.

b. Fondet kan ikke brukes til:

- Kommunal og fylkeskommunal administrasjon av viltforvaltningen (faste utgifter til lønn, møtegodtgjørelser, reiser mv.).
- Å erstatte skader voldt av vilt.
- Skuddpremier.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Folkehelse:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Ingen merknader til noen av temaene

Forslag til innstilling:

*

Med hjemmel i Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort, § 5, innvilges NIBIO Svanhovd sin søknad om støtte til forprosjekt - Elgens vandringsmønster i Sør-Varanger på kr 30 000 ifra kommunens viltfond. Begrunnelse: Viltnemda i kommunen er positiv til å få karlagt elgbestanden og dette er med på å styrke kunnskapen om viltet i Sør-Varanger kommune.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

SØKNAD OM STØTTE TIL FORPROSJEKT I 2020

ELGENS VANDRINGSMØNSTER I SØR-VARANGER

NIBIO søker med dette Troms og Finnmark fylkeskommune og Sør-Varanger kommune om støtte til forprosjekt «Elgens vandringsmønster i Sør-Varanger»

Finnmark fylkeskommune	Kr. 100 000
Finnmark fylkeskommune	Kr. 50 000 (tillegg til registreringer i felt)
Sør-Varanger kommune	Kr. 30 000
NIBIO	Kr. 20 000

Forprosjektet vil vare ett år, med avslutning 31.12.2020. (Resultat av feltregistreringer rapporteres innen 9. april 2021.) Forprosjektets mål er å involvere samarbeidspartnere, utforme prosjektbeskrivelse og forberedelse av søknader om finansiering og forberede et hovedprosjekt i 2021. Søknad er sendt Troms og Finnmark fylkeskommune den 14. januar 2020. NIBIO søker herved Sør-Varanger kommune om kr. 30 000 som bidrag til prosjektet.

Elgen har fra å være fraværende i begynnelsen av 1900-tallet hatt en betydelig økning i bestanden i Finnmark, og i særlig grad i de senere ti årene. Jaktuttaket i fylket er i dag ca. 7-800 dyr. Registreringer av privatpersoner, lokale gårdbrukere og viltneida i kommunen tilsier at man nå har en relativt stor mengde elg bl.a. i Pasvik. Disse kan være relativt nærgående, og i noen områder gir de stor slitasje på bøndenes engarealer. Man opplever også at antall observerte dyr endrer seg i løpet av året. Dette kan skyldes at dyrene har varierende skyhet avhengig av årstidene, men sannsynligvis også som følge av trekk og opphold i ulike områder i løpet av året.

Det er en kjent sak at elg vandrer over Pasvikelva til norsk side om vinteren (ref. Bioforsk Rapport Vol. 5 nr. 163 2010). En privat telling viste ca. 170 grensekryssende elg bare i området Bjørnsund vinteren 2018/2019. NIBIO Svanhovd har derfor nylig startet systematisk telling av grensekryssende spor i området. Hvorvidt elg vandrer inn fra Finland er mindre kjent, men man vet fra tellinger fra fly at Enare kommune har rundt 5000 vinterdyr. Mens grensegjerde mot Finland følger grenselinjen er det russiske grensegjerdet et godt stykke inne på russisk side. Hvorvidt disse gjerdene fungerer som faktiske stengsler for elg er usikkert, ikke minst for kyr med små kalver.

Ulike metoder kan brukes for å få anslag på antall dyr i et område. «Sett elg» innebærer at jegere fyller ut registrerings skjema i løpet av jakta som registreres i Hjortviltregisteret. Systematiske tellinger fra fly eller bakken er også kjente metoder. For å kunne forvalte en bestand som en enhet, må man også ha kunnskap om elgens arealbruk og trekk.

Prosjektet «Elgen i Finnmark – områdebruk og forvaltning i et landskap i endring» som startet i 2015 er nå i sin avslutningsfase. 53 elg ble merket med GPS halsbånd i Tana, Nesseby, Båtsfjord og Porsanger, for å kartlegge elgens sesongtrekk og arealbruk. Resultatene fra prosjektet gir viktig kunnskap for forvaltning av elgen. Prosjektet har gitt innsikt i dyrenes bruk av habitater og beitevalg, og også kunnskap om hvordan dyrene reagerer på endringer i naturen, som f.eks. etter bjørkemålerangrepene i store deler av Finnmark. På nettsiden www.dyreposisjoner.no kan publikum følge bevegelsene til de merkede dyrene.

Elgen er en viktig del av økosystemet i Finnmark, og er en viktig ressurs for jakt og friluftsliv. Med tanke på tilgjengelige beiteressurser og forvaltning av skog og verneområder er det viktig å ha best mulig kunnskapsbasert grunnlag for å forvalte dyrene på en riktig måte. En god forvaltning innebærer

å ta hensyn til både høsting av elg, men også hvilke andre samfunnsinteresser som påvirkes av en betydelig elgbestand. Kunnskaper om elgens vandringsmønster og elgstammens størrelse er også interessant med hensyn til trafiksikkerheten.

NIBIO vil etter oppfordring fra Sør-Varanger kommunes viltnevd utrede et tilsvarende prosjekt i Sør-Varanger med oppstart i 2021. Målet i prosjektet er å gjennomføre merking av elg i kommunen slik det er utført i våre nabokommuner, og basert på de erfaringene man har gjort der. Dette prosjektet skal gi anvendbar kunnskap i grenseoverskridende forvaltning, som også vil være viktig både på finsk og kanskje også russisk side av grensen.

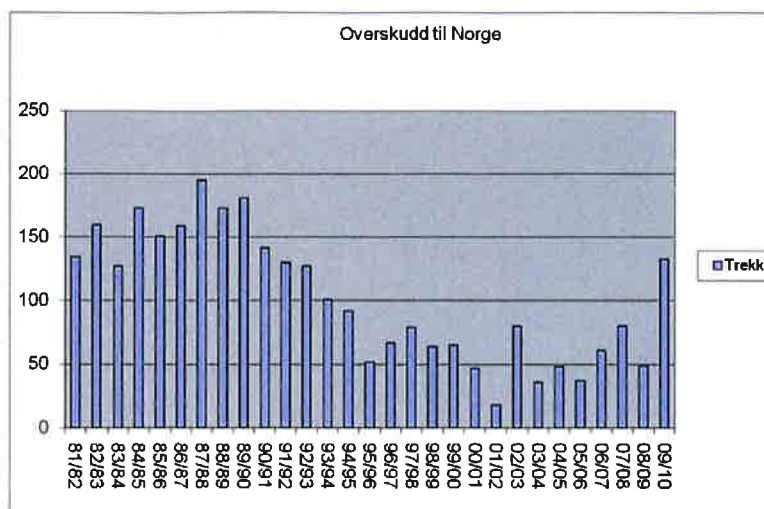
Forprosjektet som det her legges opp til skal brukes til å informere og involvere grunneiere, forvaltningsorganer og andre berørte parter. Videre må prosjektpartnere engasjeres på både russisk, finsk og norsk side. På norsk side vil Universitetet i Tromsø, NINA, NIBIO Tingvoll og NIBIO Svanhovd være engasjert i prosjektet. Aktuelle interesseområder for forskningen kan bl.a. være at man i Sør-Varanger både har områder med angrep av lauvmakk, og store områder som fortsatt er uberørt. Kommunen utgjør en vestlig grense av den sibirske taiga, grensende mot de boreale soner i Finnmark for øvrig, som igjen gjør at man sannsynligvis finner andre mønster i elgens arealbruk her enn lengre vest i Finnmark. En kobling mot COAT-prosjektet i regi av Universitetet i Tromsø er derfor naturlig. Videre må det avklares en rekke praktiske forhold som innkjøp og tilrettelegging av gps-halsbånd, avtaler med helikopterselskap, søkes nødvendige tillatelser til bruk av helikopter og forsøksdyr for gjennomføring av prosjektet, og ikke minst valg av områder hvor elg skal merkes i råd med den lokale viltnevd og Jeger og fiskeforening, og Statens naturoppsyn. Planleggingsmøter må gjennomføres, og det er også naturlig å informere lokalbefolkningen om prosjektet.

Spesielt viktig før oppstart av et hovedprosjekt er å få en avklaring med finske, russiske og norske militære myndigheter om hvordan man stiller seg til bruk av GPS-sendere på ville dyr som kan krysse grensene. På russisk side vil Pasvik zapovednik være naturlig partner.

I forprosjektet vil det bli utarbeidet en prosjektbeskrivelse med faglige rammer, omfang, samarbeidsparter (nasjonalt og internasjonalt), organisering av prosjektet samt avklaring rundt hvilke finansieringskilder som skal søkes. Prosjektet gjennomført i Tana ble finansiert av RFFN, viltfondet i Finnmark fylkeskommune, Framsenteret, Fefo. Stabbursdalen nasjonalparkstyre, Tana kommune, samt at samarbeide med COAT og After the pes tilførte prosjektmidler. Bevilgningen fra RFFM ga grunnlaget for prosjektet.

Hovedprosjektet vil få relativt store direkte kostnader, f.eks. anslår man en kostnad på ca. kr. 50 000 per merket elg. Det er derfor viktig å ha et grundig forprosjekt og planleggingsfase i 2020 slik at alle oppgaver og fordelingen av disse kommer på plass.

Forprosjektet i 2020 har et budsjett på kr. 200 000. Dette skal gå til utarbeidelse av prosjektbeskrivelsen og den aktiviteten som kreves i den forbindelse. Inkludert i budsjettet er det søkt Finnmark fylkeskommune om kr. 50 000 til registrering av grensekryssende spor i området Bjørnsund vinteren 2020 / 2021, dvs en fortsettelse av aktiviteten NIBIO Svanhovd har startet for vinteren 2019 / 2020. Registreringen foretas 3 ganger pr. arbeidsuke, og tar 2-3 timer. Tiltaket vil starte i november / desember når isforholdene langs Pasvikelva tillater det, og vil vare til mars måned. Slike registreringer ble tidligere utført langs store deler av Pasvikelva, men mangler for de siste ti årene. Grafen nedenfor viser resultatet fra sporregistreringene i perioden 1981 – 2010.

Variasjon i antall trekkelg (overskudd til Norge) i vinterperiodene fra 1981 - 82 til 2009 - 2010. I sesongen 2003 - 2004 ble det bare gjennomført registreringer i sone II (nedre Pasvik), mens det ellers ble registrert i fire soner langs den norsk-russiske grensen. (Kilde: Bioforsk Rapport, Vol. 5 nr. 163 2010).

De tidligere registreringene viste en betydelig kryssing av elg i løpet av vinteren. Fra oktober 2009 til februar 2010 ble det registrert 173 grensekryssende elg mot 83 året før. En sammenligning av tall ti år tilbake i tid med nye registreringer vil være med på å danne en god bakgrunn for en større studie på elgens vandringsmønster i form av et hovedprosjekt og samtidig si noe om bestandens størrelse i dag.

Forprosjektet vil forholde seg til følgende budsjett:

Budsjett

Timer	kr. 120 000
Reiser / møter	kr. 30 000
<u>Feltregistreringer / grensekryssende elg</u>	<u>kr. 50 000 *</u>
Sum	kr. 200 000

(*Feltregistreringer på grensekryssende elg utføres i området Bjørnsund vinteren 2020 – 2021.)

Svanvik, den 14. januar, 2020

NIBIO Svanhovd

 Snorre Hagen
 Forskningsleder

 Erling Fjelldal
 Rådgiver

Fra: Erling Fjelldal <erling.fjelldal@nibio.no>
Sendt: tirsdag 14. januar 2020 14:18
Til: Postmottak
Kopi: Tore Johan Olsen; Trygve Sarajärvi; aksel@skogvann.no
Emne: Søknad om prosjektstøtte
Vedlegg: Elg_vandringsmonster_forprosok_SVK.pdf

Vedlagte fil er en søknad fra NIBIO Svanhovd om støtte til et forprosjekt kalt «Elgens vandringsmønster i Sør-Varanger».

Vennlig hilsen / Kind regards

Erling Fjelldal

Rådgiver avd. Økosystemer i Barentsregionen

+47 93091245

9925 Svanvik

NIBIO, Norsk institutt for bioøkonomi /

Norwegian Institute of Bioeconomy Research

Pb 115, NO-1431 Ås

www.nibio.no